



Еврика

СПЕЦВИПУСК - СЕРПЕНЬ 2023

ДО 80-Ї РІЧНИЦІ ВИЗВОЛЕННЯ ХАРКОВА ВІД НАЦИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

Видання Харківської загальноосвітньої школи №7 для вчителів, учнів та їх батьків



23 серпня вже традиційно святкується День міста Харкова. Саме в цей день у 1943 році місто було звільнено від німецько-нацистських загарбників. Харків було окуповано німецько-нацистськими військами 25 жовтня 1941 року. 641 день тривала ця окупація. Тільки з четвертої спроби, 23 серпня 1943 року, місто було остаточно звільнено. Найпершою звільненою частиною теперішнього Харкова стала Велика Данилівка, частково (оскільки вона довга) 12 серпня – за 11 днів до звільнення центру. 23 серпня 1943 року німці відступили з міста на південну околицю, до Червоної Баварії і в район аеропорту, при цьому кожен день обстрілюючи артилерією і навіть мінометами центр Харкова. У ніч з 27 на 28 серпня угруповання генерала Вернера Кемпфа зробило спробу відбити місто. Їх зупинили в районі теперішнього автовокзалу (Левада) і відкинули назад.



Павло Тичина, який прибув до Харкова у перші дні після звільнення міста і навіть був поранений під час одного з обстрілів, прямуючи на вже згадуваний мітинг 30 серпня, писав:

*Ще кулемет за містом десь татакав –
як нас вже Харків радо зустрічав.
Погнутий він, покручений стирчав...*

Але Харків було піднято з руїн і він знову став улюбленим містом мільйонів українців та гостей нашої країни.

Сьогодні, в День визволення Харкова, ми схиляємо голови перед пам'яттю тих, хто ціною власного життя відстоював свободу рідного краю. Скільки б не пройшло років, скільки б історія не перевертала сторінок, назавжди в пам'яті нащадків залишиться приклад героїзму, мужності та непохитної стійкості, які проявили мешканці нашого славетного міста!



Харків в результаті війни виявився одним з найбільш зруйнованих міст в Європі. Були знищені десятки пам'яток архітектури, вивезені до Німеччини численні художні цінності, зокрема картини і гравюри Рубенса, Веласкеса, Дюрера, Ван Дейка з художнього музею. Відвідавши місто в 1943 році «червоний граф» письменник Олексій Толстой писав: «Я бачив Харків. Таким був, напевно, Рим, коли в п'ятому столітті через нього прокотилися орди німецьких варварів. Величезне кладовище...»



Німці при відступі в 1943 році не змогли підірвати залізобетонний Держпром — так міцно він був побудований. У Будинку проектів (зараз нова будівля університету) були знищені всі перекриття, колишні дерев'яними, і повністю зруйновано крило, звернене до зоопарку. Не підлягали відновленню перший в світі Палац піонерів, Центральний будинок РСЧА, Пасаж і вся забудова спуску Халтуріна, готель «Червона», будівля КП (б) У, музей імені Сквороди, Південний вокзал і безліч інших. Було знищено півтора мільйона квадратних метрів тільки житла. У зоопарку перед війною жили більше 5000 тварин, а після звільнення в серпні 1943 їх залишилося менше ста п'ятдесяти, з яких більш-менш великих всього десять (чотири ведмеді, п'ять мавп і один вовк); під час війни знищено п'ять тисяч тварин.

У будинку проектів (зараз нова будівля університету) були знищені всі перекриття, колишні дерев'яними, і повністю зруйновано крило, звернене до зоопарку. Не підлягали відновленню перший в світі Палац піонерів, Центральний будинок РСЧА, Пасаж і вся забудова спуску Халтуріна, готель «Червона», будівля КП (б) У, музей імені Сквороди, Південний вокзал і безліч інших. Було знищено півтора мільйона квадратних метрів тільки житла. У зоопарку перед війною жили більше 5000 тварин, а після звільнення в серпні 1943 їх залишилося менше ста п'ятдесяти, з яких більш-менш великих всього десять (чотири ведмеді, п'ять мавп і один вовк); під час війни знищено п'ять тисяч тварин.



Загальний збиток місту склав 33,5 мільярда рублів. Західні експерти передбачали,

Пустирі та руїни на місці зруйнованих кварталів нагадували городянам про війну аж до середини 1960-х років.



На одному з пам'ятоків в Харкові висічені слова: "Герої не вмирають. Вони знаходять безсмертя і назавжди залишаються в пам'яті нашої, в звершеннях наших, у великих діяннях прийдешніх поколінь. Життям свої нащадки зобов'язані їм".



Газета «Еврика» виходить один раз на місяць

Головний редактор - Ващенко Поліна